

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

#conflictesalacosta2012

26 de juliol de 2012

#impactesurbanístics

Els residus de la bombolla immobiliària

«El sector immobiliari que durant anys ha crescut de manera incontrolada va desembocar en una bombolla immobiliària que va ser permesa i fomentada pels partits polítics i les Administracions Públiques, la qual cosa ha dut a la societat i a l'economia del país a una situació límit. Ens trobem davant mars de ciment i davant un creat deute que ara han de pagar tots els ciutadans i ciutadanes a força de sacrificis i retallades que només responen a donar-li sortida als promotors i entitats financeres, enfonsant encara més l'economia d'un país que ha crescut urbanísticament per sobre de les seves possibilitats.»

«Lluny d'acabar amb aquest corrent de sense sentit, les Comunitats Autònomes segueixen projectant la construcció de més habitatges, sota projectes especulatius i que no respon a una necessitat real de la població sinó a la voluntat de seguir omplint les butxaques a promotors i als polítics de torn. Tots els processos especulatius d'antany han passat a ésser a dia d'avui habitatges i sòls sobrevalorats, és a dir, actius tòxics privats que ara hauran de ser pagats de forma pública a través de mesures socialment injustes.»

«Per als governants la banca no pot caure, i aquesta pressiona sense miraments sobre les Administracions Públiques, pel que sumen a aquesta injecció la modificació de les lleis que regulen els usos del sòl, de la Llei de Costes i de l'Ordenació del Territori a una escala inconcebible.»

Banderas Negras 2012: Poca vergüenza

Palma. Palau de Congressos.

L'actual façana marítima i la principal entrada a Palma des de l'aeroport tenen com imatge de benvinguda una mole de ciment en la qual s'han invertit ingents quantitats de doblers públics i que ara s'ha paralitzat per manca de liquiditat per culminar aquest monument a la irresponsabilitat política.

Al febrer de 2007 es va adjudicar la construcció del Palau de Congressos de Palma a la UTE formada per Barceló (50%), Globalia (20%), Acciona (15%), Sampol (15%) i Iberostar (10%). Un contracte per 42 anys i una inversió prevista de 130 milions d'euros. Les administracions públiques van posar el solar de franc i 44 milions d'euros. A poc a poc els socis de la UTE van anar abandonant i Barceló va quedar com a grup dominant. El juny de 2009, Simón Pedro Barceló va anunciar que deixaven l'obra del Palau de Congressos inacabada, amb l'argument que les modificacions del projecte suposaven un sobrecost de 30 milions d'euros. L'Ajuntament de Palma en aquells dies havia ja modificat el PGOU per a ajustar-lo a l'obra i permetre a l'hotel annex que Barceló gestionaria, un increment considerable d'edificabilitat i altures.

El 20 de juliol de 2012, Cort i Govern anunciaren la paralització de les obres per "responsabilitat" i per la manca de doblers públics per continuar les obres. Actualment hi ha un deute de 38 milions d'euros de les tasques que ja s'han executat, la qual cosa suposa un deute mensual de 4 milions.

Palma. Zona humida de Ses Fontanelles.

L'última zona humida que li resta a Palma continua amenaçada per la construcció d'un macro-centre comercial. El dia 13 de juliol de 2012 el Consell de Govern va aprovar un decret-llei que aixecà la suspensió d'execució del decret-llei de mesures urgents per a la protecció del territori de 2007 que vinculava la resolució del conflicte urbanístic a la definició del pla de reforma integral de la Platja de Palma.

Foto: Ses Fontanelles (Toni Muñoz)

La zona humida de Ses Fontanelles és l'únic reducte mundial on viu de forma silvestre la saladina d'en Barceló (*Limonium barceloi*), espècie vegetal amenaçada de perill d'extinció. A més a més és una important zona per a les aus aquàtiques, ja que aqueixes basses són un dels darrers restes de la gran zona humida d'Es Prat i són utilitzades per moltes espècies d'aus per alimentar-se i descansar. La construcció del centre comercial a pocs metres de l'aigua suposarà un canvi fonamental en les condicions ambientals de la zona, i fins i tot posa en risc l'única localitat on viu la saladina d'en Barceló.

Llucmajor. Cap Enderrocat.

A una zona declarada LIC i ZEPA per la Xarxa Natura 2000, ANEI per la Llei d'Espais Naturals i AANP pel pla Territorial, s'ha portat a terme la construcció d'una zona de solàrium amb aportació d'arena i disposició de mobiliari de platja (hamaques i parasols) per part dels propietaris de l'hotel Cap Rocat privatitzant de fet l'accés públic a la cala. Aquesta actuació va ser denunciada a l'Ajuntament, Demarcació de Costes i l'Agència de Disciplina Urbanística al juliol de 2010.

A dia d'avui i sense rebre resposta, comprovam com l'hotel ofereix l'accés exclusiu al Caló de la Reina com un privilegi pels seus clients.

Platja artificial en domini públic (www.caprocat.com)

Llucmajor. Urbanització de Vallgornera.

El GOB ha demanat en reiterades ocasions i en els últims anys, la desclassificació de la urbanització de Vallgornera tant per motius urbanístics com per motius de preservació d'un entorn encara no desenvolupat, envoltat de LIC i que confronta amb una reserva marina per mar, i on se situa una de les joies del món de l'espeleologia i un patrimoni natural excepcional: la Cova d'Es Pas de Vallgornera, també LIC i que en 2011 va iniciar els tràmits per a ser declarada Monument Natural.

La urbanització de Vallgornera va ser promoguda per una promotora belga als anys 60 i després d'anys d'estar desocupada, entre el 2001 i 2002 es va reactivar el procés d'urbanització i la construcció d'habitatges. L'execució de les obres de la urbanització provoca que la cova es vegi afectada per vibracions, petites esclavissades, filtracions, etc. Es tracta a més d'una urbanització que a dia d'avui i malgrat les diverses iniciatives legislatives que en els darrers anys ha impulsat el Govern de les Illes Balears exonerant-los de l'obligat compliment de disposar de clavegueram i donant un temps per a solucionar-ho, encara no ha resolt aquesta problemàtica per la qual cosa la urbanització no disposa dels serveis bàsics per a ser considerada com sòl urbà d'acord amb la llei bàsica estatal del sòl. No disposa tampoc de les voreres construïdes i la majoria dels habitatges existents tenen encara el comptador d'obra per la

impossibilitat d'adquirir la cèdula d'habitabilitat. En aquests moments, la urbanització de Vallgornera no es troba desenvolupada. Veïna de les urbanitzacions de Cala Pi i Vallgornera Vell, urbanitzacions ja gairebé desenvolupades al 100%, el Pas de Vallgornera representa l'última taca que encara es pot preservar d'una urbanització salvatge de la costa.

Campos. Hotel a sa Ràpita.

A la finca de Son Durí, a sa Ràpita, confrontant amb l'àrea natural d'es Trenc-es Salobrar de Campos, s'ha impulsat el projecte d'un hotel de 5 estrelles de 1.200 places. Les intencions del govern autonòmic i local d'impulsar aquest projecte han topat amb una important oposició social per l'impacte que podria generar el projecte hotelier a l'espai natural annex. No obstant això, el projecte ha estat declarat "d'interès autonòmic" per part del executiu balear i l'Ajuntament de Campos ha iniciat els passos previs necessaris en relació al seu ordenament urbanístic perquè el projecte pugui ser una realitat com més aviat millor. Per la seva banda el GOB, juntament amb les entitats ecologistes d'àmbit nacional han instat al Govern a la paralització del projecte que considera inconvenient per al desenvolupament sostenible de la zona i la conservació dels arenals verges i les zones dunars de sa Ràpita i es Trenc i l'han instat a la reactivació del Pla d'Ordenació de Recursos Naturals d'es Trenc-Salobrar de Campos i a la incorporació al seu àmbit d'algunes zones perifèriques (com sa Canova i Son Durí) necessàries per garantir la protecció de la zona humida i les dunes dels impactes generats en la perifèria de l'espai natural.

Campos. Apartaments il·legals de ses Covetes.

Al febrer de 1994 es van construir 67 apartaments en un savinar i pineda a Ses

Covetes, a la zona de la platja d'Es Trenc. Aquestes construccions estan en la franja de servitud de protecció de la costa compresa fins als 100 m. I per tant segons la llei de costes està en zona no edificable. Des de llavors el GOB ha interposat una sèrie de denúncies que han aconseguit paralitzar les obres i que s'hagi dictat l'ordre de demolició. Els tècnics del Consell de Mallorca van finalitzar el projecte d'enderrocament d'aquesta urbanització inacabada però a dia d'avui segueix sense haver-se fet efectiu.

Zona de ses Covetes (Antoni Arqué)

Campos. Urbanització Dalt sa Ràpita i sa Vinyola.

Campos ha estat un dels municipis en què més s'ha desenvolupat l'oferta residencial de primera línia de la costa. Utilitzant el reclam de la platja verge d'Es Trenc, s'han impulsat en l'entorn urbà de l'espai natural grans urbanitzacions que són, a dia d'avui, un dels pitjors testimoniatges de l'explosió de la bombolla immobiliària. Desenes de cases a mitjan construir a la zona de sa Vinyola de la promotora URNOVA, a la urbanització anomenada "el Paraiso", al costat d'un camp de golf que també es va deixar a mitjan construir. La urbanització de Dalt sa Ràpita és un altre exemple del fracàs de l'especulació que a dia d'avui l'ajuntament de Campos reconeix que és un "autèntic forat negre" per a l'administració local. La urbanització, les obres de la qual es van impulsar en els anys 90, sota el

mandat de l'alcalde Andreu Prohens (PP), encara no ha estat recepcionada i tot apunta que seguirà igual bastant temps. Els regidors d'Urbanisme i Hisenda, Guillem Ginard (+Acció) i Sebastià Sureda (PP), han admès que Dalt de sa Ràpita "pateix gravíssimes pèrdues d'aigua per fugides". En l'actualitat, la societat promotora, Kühn & Partner, deu a l'Ajuntament prop de 700.000 euros, concretament uns 70.000 per concepte de l'Impost de Béns Immobles (IBI) i més de 600.000 per facturació d'aigua subministrada.

Sa Vinyola, Campos (GOB)

Campos. Camp de golf amb oferta complementària a Son Baco.

Malgrat que l'any 2008 es va estimar el recurs del GOB contra la declaració d'interès general del camp de golf amb hotel de 450 places per trobar-se el projecte en una zona protegida per les pròpies normes subsidiàries municipals i tot i la derogació de la llei de camps de golf a través de la Llei 4/2008, i després que en la passada legislatura, el llavors alcalde i el seu grup polític (UM) intentessin legalitzar-lo a través d'una esmena a la Llei de Mesures Urgents per a l'impuls de la inversió a les illes que finalment van retirar, sembla ser que l'actual govern del PP pretén de nou impulsar el projecte juntament amb una oferta complementària de 450 places hoteleres. La nova Llei del turisme, aprovada pel ple del Parlament el passat dia 17 de juliol, recupera la possibilitat de construir equipaments, i concretament camps de golf, amb oferta

complementària al sòl rústic, i per tant, és probable que aquest projecte es torni a promoure per part de l'Ajuntament de Campos.

Santanyí. Cala Figuera.

L'emblemàtica estampa de Cala Figuera està amenaçada. La polèmica va sorgir l'estiu de 2011, quan es va plantejar la modificació de les Normes Subsidiàries. Aquestes possibilitarien incrementar la urbanització de la pineda situada entre Cala Figuera i en el caló de'n Boira. Actualment, aquest espai té la qualificació d'urbà ja que les normes vigents són del 1985. El GOB no ha rebut resposta a les al·legacions presentades l'estiu passat. Demanàvem que la zona fos qualificada Sistema General d'Espai Lliure Públic (ELP). Això no modificaria la condició de sòl urbà però sí permetria conservar la pineda tal com està. El GOB ha advertit a més que el sòl no disposa dels serveis urbanístics bàsics per a ser considerat urbà i que es tracta d'una zona amb indubtables valors paisatgístics i naturals. A més, es tracta d'una àrea difícil d'urbanitzar doncs és un terreny abrupte. El GOB ha alertat que la urbanització de Cala Figuera implicaria una gran destrucció i un enorme impacte visual.

Manacor. S'Estany d'en Mas.

El ple ordinari de l'ajuntament de Manacor va aprovar el passat mes de juny de 2012 de manera provisional el Pla Parcial del polígon 6-22 de s'Estany den Mas, o el que és el mateix, la concessió de llum verda a la promotora Tuinar Plots & Houses SL, per a la construcció de fins a 77 nous habitatges unifamiliars en parcel·les de 800 metres quadrats a escassos metres de la costa, entre la Punta Reina de Cala Mandia i Cala Romàntica. La nova urbanització, planejada per l'empresa madrilenya i dissenyada per l'arquitecte Rafael de les Heras Serrano, ocuparia un total de 103.288 metres de superfície enmig d'una vegetació formada

eminentment per garriga arbustiva. Pel que fa a les condicions d'ús aprovades de forma inicial per l'ajuntament de Manacor el 31 de març de 2011, s'estipula a més la possibilitat d'una "zona hotelera intensiva" amb blocs d'apartaments, botigues i un centre comercial amb "locals artesans, garatges o sales d'espectacles". En aquesta mateixa zona, a escassos metres de la futura urbanització resten encara 200 habitatges inacabats que esdevenen un altre símbol de la crisi del "totxo". El complex Terràpolis que també preveia diferents serveis complementaris i un camp de golf, va ser impulsat per la promotora Martinsa-Fadesa i finançat per Caixa d'Estalvis del Mediterrani (CAM). Amb l'entrada en concurs de creditors de Martinsa-Fadesa a l'agost de 2008 tant els 11 xalets més pròxims al mar com els 189 construïts terra endins van haver de paraitzar-se.

Estany d'en Mas (Jaume Adrover)

Manacor. Construcció il·legal a Cala Morlanda.

S'ha construït un camí que envaeix greument la franja de protecció de 500m en el litoral que estableixen les Directrius d'Ordenació Territorial (DOT). Aquest camí particular concretament interfereix amb un camí que uneix Cala Morlanda amb Cala Petita (a Porto Cristo) que permet accedir a un dels últims llocs verges de Mallorca.

Manacor. Es Domingos.

Aquests terrenys es mantenen com urbanitzables en el PGOU de Manacor. Fa temps que s'especula amb la conversió de la part interior del riuet (antic port romà) en un port esportiu amb complex hotelier.

Capdepera. Canyamel.

El govern insular ha impulsat mitjançant la declaració d'interès autonòmic un complex turístic d'envergadura que afecta un ANEI (Àrea Natural d'Especial Interès). El macrohotel de Canyamel està però en la corda fluixa. La promotora Cap Vermell podria haver comès diversos delictes en els mateixos terrenys on pretén edificar ara el complex turístic al qual el Govern dona suport. En aquests moments i arran d'una denúncia del GOB, l'ajuntament ha traslladat al Ministeri Fiscal la documentació relativa a l'inici al 2007 de les obres que pretenien la construcció il·legal d'un hotel de 400 places dintre d'una zona protegida de Canyamel per part de la promotora "sense llicència ni autorització". L'Ajuntament considera que es realitzaren actuacions constitutives de delicte ambiental i contra l'ordenació del territori.

La conselleria de Medi ambient va paraitzar les obres a l'agost de 2007 i va obrir un expedient, al mateix temps que l'Ajuntament feia el mateix. El GOB però ha denunciat que a finals de 2011 la Conselleria havia deixat caducar l'expedient sense adoptar cap mesura i perdonant a la

promotora una multa que hagués estat milionària al destrossar una zona natural d'elevat interès ecològic i paisatgístic catalogada com ANEI, d'uns 17.000 metres quadrats.

No obstant això el Govern ha premiat recentment amb la declaració d'Interès Autonòmic aquest projecte ple d'irregularitats i que ara està sent investigat per Fiscalia.

Obres en ANEI, Canyamel (Toni Muñoz)

El projecte hotel·ler podria ocupar més de 30 hectàrees, la qual cosa implicaria que la població de Canyamel es duplicués. Les il·legalitats de la promotora Cap Vermell han estat amnistiades per l'ajuntament de Capdepera durant anys, primer amb el PP (2003-07) i ara amb PSOE-UCAP, ni el Govern del PP (2003-07) ni el del Pacte de Progrés (2007-11) van voler multar la promotora, més encara, van deixar caducar els expedients que li afectaven.

Tot això se suma el fet que l'arquitecte director de l'obra quan es van cometre aquestes il·legalitats era Jaime Martínez, actual director general de Turisme del

Govern. Martínez va haver de renunciar a la direcció del projecte per incompatibilitat amb el càrrec públic que va ocupar al juny de 2011.

Artà. Molí d'en Regalat.

En el Molí d'en Regalat, a la Colònia de Sant Jordi, es projectà l'any 2000, la construcció de 18 habitatges residencials en un solar la qualificació del qual ha estat motiu de litigi des de llavors. El passat mes de gener de 2012, el Consell de Mallorca i contràriament a un informe tècnic en el qual s'afirmava que els terrenys eren rústics, ha determinat que la parcel·la és de sòl urbà però l'ús que se li ha de donar ha de determinar-lo l'Ajuntament després de consultar al Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi ambient perquè aquest delimiti els béns de domini públic marítim terrestre. Precisament aquesta qualificació és la que determinarà la franja afectada pel domini públic i la seva servitud de protecció i per tant determinarà l'edificabilitat o no dels terrenys de Molí d'en Regalat situats just darrere del port esportiu de la Colònia de Sant Jordi.

El promotor ja va presentar a l'Ajuntament un escrit on advertia que en el cas que al final no es puguin fer les cases reclamarà els diners avançats. La propietat de la finca va pagar al Consistori d'Artà 500.000 euros com a part de l'acord que més tard va declarar com nul de ple dret el Tribunal Superior de Justícia de Balears. El Ministeri ja es va pronunciar a l'estiu de 2010 sobre la parcel·la del Molí de'n Regalat. Un informe va determinar que a la finca s'havien d'aplicar els 100 metres per a la zona de servitud de protecció i no els 20. Això sí, va deixar clar que es podia canviar en el cas que el Consell ho acredités que és el que finalment i fins al moment ha succeït.

Muro. Casetes des capellans.

142 cases construïdes en els anys 70 sobre terreny dunar i que han estat incloses en el

domini públic marítim terrestre per la Demarcació de Costes en el seu projecte de delimitació iniciat en el 2010. Actualment aquests terrenys (124.500 m²) estan considerats sòl urbà a pesar d'incomplir els requisits mínims exigits per la Llei del Sòl: no està consolidat ni per l'edificació ni pels serveis. El 60% d'aquest sòl no té cap tipus d'edificació i manté les condicions naturals pròpies del sistema dunar. La zona afectada constitueix una àrea natural de gran valor ecològic i paisatgístic. Es tracta d'un dels sistemes dunars més importants de l'illa. L'objectiu de la delimitació del domini públic és assegurar la presència de les dunes, que és el dipòsit d'arena de les platges i recuperar tota la zona dunar que està malmesa però que és susceptible de ser millorada. Les protestes contra aquesta delimitació per part de veïns, ajuntament i Consell de Mallorca, han aconseguit que Demarcació de Costes negociï amb el MAGRAMA la possibilitat que l'Ajuntament de Muro pugui seguir gestionant, mitjançant adscripció (concessió indefinida), les cases incloses en la delimitació. La presentació el passat divendres 13 de juliol de l'esborrany de la modificació de la Llei de Costes, pot tenir implicacions directes sobre el futur d'aquesta zona.

Muro. Camp de golf de son Bosc.

Aquesta zona que temporalment va ser catalogada com a parc natural, té una llicència urbanística concedida per l'ajuntament de Muro per a la construcció d'un camp de golf. El projecte del camp de golf de Muro fa anys que és en el punt de mira. Des del 1998, la promotora Golf Platja de Muro SA ho tramita, tot i que no va ser fins al 2008 quan l'Ajuntament va concedir la llicència d'obra, impugnada pel GOB amb un contenciós. A la passada legislatura el govern insular, a iniciativa de la Conselleria de Medi ambient en mans dels econacionalistes del PSM, va iniciar la redacció d'un PORN i la declaració de

ZEPA, tanmateix, els promotors van iniciar les obres en els terrenys que no són objecte de protecció.

La ferida oberta de Son Bosc (Diario de Mallorca)

Ara seria possible que el Govern de nou en mans del PP i que ja ha manifestat el seu suport al projecte de golf, derogui la figura de ZEPA (Zona d'Especial Protecció per a les Aus) que actualment és vigent als terrenys de Son Bosc i que s'iniciïn les obres del camp de golf a l'àmbit que fins avui està protegit. La construcció del camp de golf és incompatible amb la conservació dels valors naturals de la zona de son Bosc i, fins i tot, tindrà efectes negatius sobre el Parc Natural de l'Albufera, que limita amb son Bosc, tal com reconeixen diversos informes tècnics de la mateixa Conselleria de Medi ambient del Govern i altres entitats, entre les quals el Secretariat de la Convenció sobre les Zones Humides (Ramsar). Per això el GOB ha remès a principis d'aquest any a la Direcció general de Medi ambient de la Comissió Europea un document en el qual alerten sobre les intencions del Govern de José Ramón Bauzá de "reactivar el projecte del golf" i insten la institució europea a "actuar immediatament i de manera preventiva per tal de fer desistir el Govern balear de les seves intencions i evitar així danys irreparables al lloc protegit".

Pollença. Construccions de pisos a cala Molins.

El 16 de gener de 2012 va sortir la sentència 21/2012 del Jutjat contenciós administratiu número 1 desestimant el

recurs que va presentar el GOB conjuntament amb Alternativa per Pollença demanant la revocació de les llicències per a construir 39 pisos en primera línia a cala Molins - cala de Sant Vicenç. D'acord amb el Pla General d'Ordenació Urbana de 1990 es podien construir habitatges plurifamiliars, com s'ha fet ara. Però en el Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística (POOT) de 1995 es va apostar per la necessitat de preservació del mitjà com element determinant per a la consecució d'una oferta turística qualificada i diversificada. I en el marc d'aquesta filosofia es va considerar que en els solars de can Botana a cala Molins només s'havien de construir habitatges unifamiliars aïllats, que és el que encara era vigent al 2007. El retràs en la tramitació del POOT però va ser el que va permetre a l'Ajuntament donar llicències per realitzar habitatges plurifamiliars.

Pollença. Ampliació de l'hotel Formentor.

L'aprovació definitiva de l'adaptació del Pla General del municipi al Pla d'Ordenació de l'Oferta Turística a l'abril d'aquest mateix any 2012 permet a l'Ajuntament iniciar la dotació de serveis de la urbanització a la qual es situa l'establiment, l'últim escull administratiu que havia de salvar el consistori pollencí per a autoritzar la reforma de l'hotel Formentor que contempla una ampliació de 250 a 350 noves places. En principi, la reforma de l'hotel Formentor està vinculada al desenvolupament dels serveis de la urbanització, la recentment aprovada Llei 2/2012 permet desvincular ambdós projectes per a accelerar les obres en l'establiment turístic de forma independent a la dotació de serveis del seu entorn urbà. L'Ajuntament està pendent de rebre el projecte de reforma de l'hotel per part del Grup Barceló Hotels & Resorts, propietari de l'hotel, encara que té constància que està ja elaborat i "parlat"

amb els propis tècnics municipals.

Sóller: construcció de l'hotel sa Talaia al port de Sóller. Al 2000 es varen iniciar les obres de l'hotel Sa Talaia, en una de les zones emblemàtiques del Port de Sóller. Aquest edifici sobresortia d'una forma desmesurada del penya-segat i en el 2002 la seva construcció va ser paralitzada. Un conveni urbanístic signat al 2007 entre l'ajuntament de Sóller i l'empresa belga Wingfield va permetre continuar amb aquestes obres. L'hotel, qualificat com 7 estrelles va obrir les seves portes a l'abril de 2012.

Construcció hotel Sa Talaia (Toni Muñoz)

Andratx. Cala Llamp.

Cala Llamp és un escenari destrossat per l'especulació pels preus desorbitats de les promocions residencials i sobre el seu mapa s'han concretat en els tribunals operacions corruptes entre empresaris i antics polítics municipals. També s'han donat casos de dobles vendes de solars, pures estafes als propietaris en la seva absència. Un cas de manual de la corrupció urbanística i d'urbanisme salvatge que ha quedat segellat amb una sentència ferma que ha ordenat l'enderrocament de dos blocs d'apartaments il·legals a cala Llamp -que van generar una "pelotazo" de 10 milions d'euros-, i la condemna dels corruptes, l'alcalde i un empresari que, després de confessar el suborn i altres delictes, han vist molt rebaixades les penes. L'assumpte va arribar als tribunals per l'acció dels ecologistes del GOB i està englobat en les més de 70 causes penals del cas Andratx.

La construcció és il·legal perquè es va alçar en terrenys no urbans - en sòl rústic protegit de 7.000 metres es van alçar blocs de tres plantes - i la llicència és nul·la al néixer del suborn del promotor, Manuel Zapata, a l'alcalde i empresari, Eugenio Hidalgo, del PP, d'acord amb dos autos anteriors d'un jutge contenciós i de l'Audiència de Palma. Ara l'Ajuntament intenta evitar l'execució de la sentència via modificació de les NNSS del municipi, la qual cosa ha estat denunciada aquest mes de juliol de 2012 pel GOB.

Cala Llamp (Jaume Adrover)

Andratx. Cala Blanca.

Cala Blanca és l'única cala no urbanitzada entre Camp de Mar i el Port d'Andratx. El Govern autonòmic ha impulsat diverses iniciatives que desregulen l'urbanisme i que tendran una greu incidència sobre el litoral. És el cas de la Llei Company 2/2012 que precisament a Andratx es tradueix en la desprotecció de Cala Blanca i Biniorella, qualificats actualment com ANEI, àrea protegida per la llei 1/1991 d'espais naturals, d'acord amb la delimitació establerta en l'annex aprovat en la Llei 4/2008 de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible. El Consistori andritxol, en una modificació de les NNSS empresa al maig de 2012 i sobre la base d'aquesta nova llei, pretén classificar com urbans diferents terrenys de la zona de Biniorella - Cala Blanca, tot i que ara són espais naturals protegits, per a permetre la construcció d'un hotel i blocs de pisos en els terrenys annexos a la Cala.

Andratx. Dunes de Camp de Mar.

L'últim reducte verge que quedava a Camp de Mar protegit per les NNSS de 2007 es pretén recuperar ara per a la urbanització en part del sistema dunes mitjançant la modificació en tràmit de les NNSS d'Andratx.

Andratx. Montport.

L'any 2006 es va autoritzar la construcció de fins a 20 blocs en una zona que estava qualificada pel pla Territorial de Mallorca (PTM) com Àrea Rural d'Interès Paisatgístic (ARIP). Poc després, una denúncia presentada davant el Consell i un contenciós administratiu van paralar la urbanització. A Monport la llei 4/2008 protegi 25,5 hectàrees, ja que s'engrandí la zona ANEI i es paralar així la possibilitat d'engrandir la urbanització. Ara però i gràcies a la Llei Company 2/2012 Andratx podria intentar tornar a recuperar aquests terrenys com a urbans, malgrat no disposar de tots els serveis.

Calvià. Camp de golf de son Claret.

En aquesta zona es pretén construir un camp de golf. La possessió de son Claret es troba situada dins la serra de Tramuntana, en una zona amb la categoria d'ANEI - ARIP per la Llei d'Espais Naturals, i a més ARIP-Boscós, en el Pla territorial de Mallorca. Es tracta d'una finca emblemàtica d'aquest municipi situada prop del nucli de Capdellà. Al 2005, els veïns del municipi varen iniciar una recollida de signatures i varen presentar al·legacions en contra de l'autorització per part de l'Ajuntament del camp de Golf. Encara així, l'empresari Matthias Kühn intenta convèncer els veïns perquè no s'oposin al camp de golf, assegurant-los que revertiria en llocs de treball i que a més "compensaria" el possible impacte realitzant millores en el municipi de Capdellà. Fins i tot es va comprometre a signar que no es construïren apartaments ni hotel (oferta complementària). És previsible que amb els

canvis legislatius impulsats recentment sorgeixi de nou la intenció de donar carta blanca a aquest projecte.

#contaminació

La mar com a abocador

«El dèficit d'infraestructures i la mala depuració d'aigües residuals per superació de la capacitat de les depuradores representa un greu problema per a la costa ja que els continus abocaments suposen un greu impacte pels ecosistemes litorals, els marins i pels usuaris de la franja litoral.»

«A Banderes Negres 2011, Ecologistes en Acció denunciava que les Comunitats Autònomes se salten sistemàticament la Directiva Marc d'Aigües, ja que, cap d'elles depura i reutilitza les seves aigües com la llei contempla. Al 2011 el tribunal de la UE va condemnar Espanya per abocar aigües residuals sense depurar. L'estat espanyol va ser advertit diverses vegades i finalment denunciat per la Comissió Europea, el que va dur al Tribunal de Justícia de la Unió a condemnar Espanya per l'abocament de les aigües residuals de 38 àrees urbanes de més de 15.000 habitants sense el degut tractament. L'abocament d'aquestes aigües de forma incontrolada suposa un risc per a la salut que infringeix la normativa sanitària i mediambiental. Per desgràcia, al 2012 la situació no ha millorat i fins i tot pretén agreujar-se amb la pretesa modificació de la Llei de Costes.»

Banderas Negras 2012: Poca vergüenza.

Felanitx. Abocament d'aigües fecals en es caló de Ses Dones - Cala Serena.

El GOB ha remès la denúncia a la Demarcació de Costes de Balears i a la Conselleria d'Agricultura, Medi ambient i Territori alertant sobre aquest abocament incontrolat d'aigües residuals i fecals en el

litoral de Felanitx. L'abocament constitueix un cas greu de contaminació terrestre i marina que pot estar afectant molt negativament l'ecosistema litoral, a més de danyar la imatge turística de la zona.

La zona on s'està produint la contaminació va ser catalogada fa més d'una dècada com Lloc d'Interès Comunitari (LIC) a causa dels seus valors ambientals i sobretot per la importància de les praderies de posidònia oceànica presents allà. El GOB situa l'origen de l'abocament en una avaria de les bombes impulsores que empenyen les aigües brutes de tota la urbanització i l'hotel existent a Cala Serena fins a la depuradora de Cala Ferrera.

Felanitx. Abocament d'aigües fecals i residuals a Portocolom.

El deficient estat del clavegueram a la zona de Sa Bassa Nova de Portocolom ha provocat que estigui abocant aigües fecals directament al mar. Es tracta d'una situació que es repeteix fa anys sense que es posi remei. L'altre abocament procedeix de l'aparthotel Portomar de Portocolom, situat en el caló d'en Manuella, a Cala Marçal, i ja va ser denunciat públicament l'estiu del 2011 pels veïns de la zona.

Andratx. Abocaments en el torrent d'es Saluet.

La plataforma ciutadana Salvem Andratx, va denunciar el passat 27 d'abril davant la conselleria de Medi ambient els abocaments que havia sofert el torrent del Saluet, especialment visibles durant els dies de pluja i que afecta l'Àrea Natural d'Espècial Interès (ANEI) d'es Saluet. La direcció general de Recursos Hídriccs de la conselleria de Medi ambient del Govern ha realitzat unes anàlisis sobre la qualitat de l'aigua dels pous del Camí des Prat del Port d'Andratx, en les proximitats del torrent de Saluet, que determinen que la contaminació dels pous més superficials pot deure's a les obres de renovació de clavegueram que s'efectuen a la

urbanització Can Borràs. També esmenta els abocaments d'aigües brutes de la depuradora. Les esmentades anàlisis deixen constància de la contaminació recent en les aigües superficials i no descarten la possibilitat d'una futura contaminació dels pous més profunds. L'informe parla de la "necessitat de repetir la campanya de mostreig en tres mesos per a fer el seguiment de la qualitat de l'aigua de la zona i recomana agilitzar els tràmits per a ampliar" la depuradora d'Andratx. La plataforma considera que tots aquests fets són conseqüència dels excessos urbanístics que s'han desenvolupat en els últims anys en el Port d'Andratx. Uns excessos que han afectat els pous de la zona i del torrent del Saluet.

Calvia. Abocament a la platja del Toro.

Aquest mes de juny, el GOB ha denunciat l'abocament de combustible provinent de les instal·lacions del port esportiu a la platja del Toro, annexa al port esportiu de Port Adriano. Per desgràcia no es tracta d'un fet puntual i aïllat sinó un abocament reincident que té com origen les males pràctiques dels usuaris del port o la negligència dels gestors del port.

#obresalacosta

Obres i infraestructures a la costa

«Les obres i infraestructures a la costa han estat les grans facilitadores de la colonització del litoral i la creació de nous nuclis urbans i residencials. El que ha fet que a causa d'aquestes enormes inversions de diners públics, la transformació del sòl fos tan ràpida que en l'actualitat el 75 % del litoral es troba urbanitzat o declarat urbanitzable, que el 44 % de la població visqui a la costa i que la indústria del turisme desenvolupi el 80 % de la seva activitat en aquesta estreta franja de 7 quilòmetres on

s'estima que s'acullen 48 milions de persones durant les etapes vacacionals. Aquestes obres i infraestructures són de diferent naturalesa i realitzades amb diferents objectius les principals són esculleres, dics, espigons, passejos marítims, aportacions artificials d'arena, ports esportius, aeroports, Ports de l'Estat o d'Interès general i, la seva connexió ferroviària i per carretera»

«Una altra obra costanera amb enorme impacte sobre el perfil costaner i que agreuja enormement els problemes d'erosió i pèrdua sedimentària, són l'alt nombre de ports esportius construïts a Espanya. El nombre exacte és de 355, aportant comunitats com Andalusia, Catalunya, Galícia i Balears cadascuna 50 ports.»

Banderas Negras 2012: Poca vergüenza

Palma. Ampliació del port de Palma.

Des d'anys enrere, es discuteix la polèmica ampliació del port de Palma. A l'estiu de 2008, l'autoritat portuària va presentar un projecte que ha quedat paralitzat per falta de capacitat inversora. El GOB ja es va oposar en el seu moment a aquest projecte que implicava ocupar 100 hectàrees de làmina d'aigua i una ampliació dels molls en 44 hectàrees. Cal assenyalar que les infraestructures actuals del port de Palma ocupen unes 224 hectàrees de làmina d'aigua i 100 hectàrees de molls.

No obstant això el passat mes de juny, el Govern va rebre una altra proposta de mans del promotor holandès Ronald Ras, president de Key Global, consistent en un macroprojecte de remodelació integral del port de Palma que suposaria una inversió exclusivament privada de 1.869 milions d'euros. El projecte suposa que la zona del Moll Vell aculli una zona d'atracament de creuers de fins a 400 metres per a allotjar fins a cinc bucs al mateix temps, marines esportives per a embarcacions d'entre 50 i 120 metres, oficines, un hotel de 250

habitacions, restaurants, aparcaments i un centre comercial. Tant la zona de pescadors, com la portuària de càrrega i descàrrega es traslladarien al Dic de l'Oest, que s'ampliaria fins a 414.304 metres quadrats. El Club Nàutic i l'Estació Marítima on arriben els ferris que vénen de la península i de les altres illes es mantindrien on estan ara. Una amenaça latent, d'acord amb les aspiracions polítiques però totalment mancat de sentit comú i de planificació estratègica des del punt de vista turístic, econòmic i ambiental quant al futur de la capital de l'illa.

Llucmajor. Ampliació del club nàutic de s'Arenal.

Recentment s'ha publicat el projecte bàsic d'ampliació del port esportiu del Club Nàutic de s'Arenal.

Campos. Degradació del sistema dunar de s'arenal de sa Ràpita.

Aquesta platja tan emblemàtica de Mallorca es veu seriosament amenaçada, ja que l'administració no fa res per impedir la retirada sistemàtica de Posidònia oceànica, que juntament amb la instal·lació de quiosquets, hamaques, circulació de Jeeps i cavalls està degradant seriosament el sistema dunar. Encara que la situació a es Trenc estigui molt més controlada, el sistema dunar es troba en un estat de degradació alt.

Palma. Es Carnatge.

Es Carnatge d'Es Coll d'en Rebassa localitzat en el municipi de Palma és un Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) que pateix actualment un alt nivell de degradació i que contínuament es veu amenaçada per projectes urbanístics. La promotora Inversions son Manuel no es rendeix en la seva batalla legal per aixecar un centre comercial a la zona protegida del Carnatge, per al qual va iniciar les obres que van ser paralitzades per l'Ajuntament de Palma per tractar-se d'uns sòls que no

permetien usos comercials. L'Ajuntament de Palma va desestimar al 2010 les al·legacions de la constructora per a poder instal·lar un complex damunt els terrenys, de 13.516 metres quadrats de superfície, de l'antic camp de futbol del Collera. El Consistori creu que es tracta d'una infracció urbanística greu, tot i que el recurrent, Miquel Riera, en nom de la companyia, denunciï que el procediment d'invalidar la llicència estigui caducat

Felanitx. Ampliació Portocolom.

El Govern autonòmic pretén l'ampliació de la zona portuària que podria superar els 130 nous amarraments. El més negatiu de l'augment de punts d'amarrament és que aquests es destinaran a grans embarcacions d'entre 12 i 20 metres. En comptes d'arreglar el clavegueram de la zona, racionalitzar l'urbanisme, subministrar aigua potable o ordenar l'activitat nàutica; el Govern vol executar un nou augment portuari d'entre el 15 i el 32 per cent.

Portocolom (Josep Castejón)

Capdepera. Regeneració de Cala Agulla.

La platja de Cala Agulla, zona que és Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI), Lloc d'Interès Comunitari (LIC) i Reserva Marina, va ser regenerada artificialment l'any passat. Vuit mesos després que l'arenal s'emplenés amb 2.000 metres cúbics de material provinent d'excavacions de pedreres de la zona de Capdepera, la barreja entre les diferents textures (malgrat que tenen la mateixa glanulometria) ha fet

que les roques hagin sortit novament a la vista i el tall entre les dues parts de la platja sigui fins i tot perillós.

Artà. Ampliació de la platja de la Colònia de Sant Pere.

El Ministeri de Medi ambient va presentar al 2010 un projecte de nova platja artificial a la Colònia de Sant Pere. Pretenia ampliar l'arenal actual amb un total de 38.541 metres cúbics de arena de préstec de pedrera. La nova platja tindria una superfície total de 12.100 metres quadrats enfront dels 2.164 m² que té l'actual arenal. El projecte de recuperació i estabilització de la platja va estar en exposició pública però de moment es troba paralitzat. El projecte oferia diverses alternatives i l'equip de govern d'Artà va mostrar en ple el seu suport a la creació d'aquesta nova platja com una mesura per a plantar cara a la pèrdua constant d'arena. Costes ja ha procedit a reparar l'espigó existent i la intenció és construir un nou espigó que servirà de suport a la nova platja i que tindrà aproximadament 170 metres de longitud. La platja de la Colònia es va crear l'any 1981 a través de l'aportació artificial d'aproximadament 5.000 metres cúbics de sorra.

Artà. Degradació del sistema dunar de sa Canova.

Té un pla de recuperació de dunes del que encara no s'ha iniciat cap actuació.

Capdepera. Degradació dels sistemes dunars de cala Mesquida i cala Agulla.

A cala Mesquida ens trobem restes d'enderrocs, canonades i ruïnes d'antigues concessions que desvirtuen la naturalitat del lloc. En aquesta cala i a cala Agulla la neteja mecànica produeix desequilibris en el sistema platja- duna que es tradueixen en una erosió del sistema dunar.

Sóller. Regeneració artificial de la platja del Través.

A la zona sud de la platja ja existent confrontant amb el port de Sóller s'han regenerat 0,2km de platja amb arena procedent de la pedrera de Chinchilla (Albacete). Demarcació de Costes va abocar al litoral més de 16.000 tones d'arena de pedrera que va transportar mitjançant tres carregaments a bord d'un vaixell. L'actuació forma part del projecte de millora de la primera línia del Port de Sóller on Costes està invertint 2,5 milions d'euros. Cada vegada que hi ha onatge i mal temps una gran llengua de sediment en suspensió s'endinsa a mar obert. Pescadors del Port van expressar el seu temor pels efectes mediambientals que pot ocasionar la pèrdua d'arena de la nova platja del Través. Especialment a les praderies de posidònia oceànica que hi ha a la badia i que, segons van explicar, podrien quedar completament cobertes per l'arena procedent de la regeneració. Això comportaria la seva mort. Aquestes praderies regeneren l'aigua de mar de forma natural. Els pescadors van explicar que l'aigua tèrbola, a causa de la gran quantitat d'arena que duu en suspensió, cobrirà la posidònia quan el mal temps cessi.

Calvià. Port esportiu del Toro (Port Adriano).

L'ampliació del port esportiu ja és una realitat. El port ha duplicat la seva grandària inicial i actualment suposa un impacte paisatgístic molt considerable i un perjudici greu a les platges confrontants. Aquesta ampliació ha tingut lloc sobre un praderia de Posidònia oceànica d'una superfície aproximada de 25.000m² (segons estimacions del GOB). Hem d'assenyalar que la Posidònia oceànica és una espècie clau en l'ecosistema Balear, ja que ofereix recer, aliment a les diferents espècies marines i manté estable la línia de costa (evitant l'erosió de les platges) ja que

actua com escull natural protegint la línia de costa de l'onatge.

Calvià. Cala Vinyes.

L'hotel Barceló situat a Cala Vinyes va fer una àmplia reforma de les seves instal·lacions envaint el domini públic marítim-terrestre, intentant privatitzar la zona de la platja. On abans hi havia una pineda ara solament hi ha empedrats que desvirtuen la naturalitat del lloc

Conclusions i propostes

«Analitzant la situació de tota la costa espanyola podem afirmar que no hi ha cap intenció de canvi en el model actual de desenvolupament, un dels majors causants de la crisi que estem vivint. I lluny de pal·liar aquesta situació, les administracions competents segueixen donant suport i promovent noves actuacions summament impactants que abocaran a la costa a una situació irreversible, amb nefastes conseqüències per al medi ambient, l'economia i la societat. Al llarg de l'informe es descriuen molts exemples d'això: el port i el pont de Cadis amb motiu del Bicentenari de la Pepa, projectes urbanístics com el de Marina de Cope, la urbanització de Valdevaqueros, instal·lació de més indústries en la refineria de Petronor en Muskiz, l'hotel vora es Trenc a Mallorca, etc. »

Banderas Negras 2012: Poca vergüenza

GOB i Ecologistes en Acció coincideixen en la necessitat de **reimpulsar els usos productius vinculats al sector primari, extractius, agropecuaris, forestals o pesquers**, que són usos en recessió en la mesura que entren en contradicció moltes vegades amb les noves demandes del sector de la construcció i de serveis turístics. Aquest tipus d'usos provoca

menys transformacions del territori litoral, menor degradació ambiental que els altres usos i activitats antròpiques amb les quals competeixen i que es desenvolupen en la franja litoral.

Per altra banda, coincidim en la necessitat d'**aturar noves infraestructures portuàries**, ports esportius o ampliacions de les existents.

Reclamam el **manteniment de l'actual Llei de Costes** de 1988 ja que, tot i les seves limitacions és essencial per a frenar la depredació dels recursos del litoral

Reclamam **un canvi de model econòmic** basat en una transició del model terciari dels serveis, el turisme i la construcció basat en l'urbà com prioritat a **un model que avanci cap a la producció pròpia dels productes agroalimentaris i pesquers**. **Basat en la cogestió d'espais litorals amb cooperatives, organitzacions de productors, conserveres i manufacturats de productes locals, etc.**

I sobretot reclamam que les administracions públiques **no continuïn amb la dinàmica de modificar ni els usos del sòl ni les lleis** davant el xantatge dels actius tòxics que tenen les entitats bancàries per poder desenvolupar els seus plans de creixement urbanístics i turístics.

**Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa**

C/ Manuel Sanchis Guarner, 10
07004 Palma

T +34 971 49 60 60

F +34 971 49 60 78

info@gobmallorca.com

www.gobmallorca.com